Voorstel

Cluster	**:** Samenleving	**Nummer**	**:**
Portefeuillehouder	**:** Leo Pieter Stoel	**Datum vergadering**	**:** 20 september 2021
Onderwerp	**:** schoolzwemmen en zwemvaardigheid		

Voorgesteld besluit

1. **Akkoord gaan met de resultaten van het onderzoek naar zwemvaardigheid en schoolzwemmen in de gemeente Ameland.**
2. **Geen aanvullend beleid ontwikkelen als het gaat om schoolzwemmen.**
3. **Zwemmen als beweegactiviteit en sport in het kader van gezondheid (-spreventie) aandacht geven in de uitwerking van het sportakkoord.**
4. **Preventieve maatregelen in het kader van zwemveiligheid blijven stimuleren en faciliteren.**

Beoogd effect

Kennis nemen van de resultaten van het onderzoek naar zwemvaardigheid en schoolzwemmen in de gemeente Ameland.
Uitvoering geven aan de motie met betrekking tot schoolzwemmen die op 29 maart 2021 door u is aangenomen.
Een weloverwogen besluit nemen of de gemeente haar beleid en de uitvoering daarvan als het gaat om schoolzwemmen en zwemvaardigheid moet bijstellen.

Inleiding

In het kader van een gemeentelijke bezuinigingsronde is met ingang van 1 januari 2011 binnen de gemeente Ameland door een besluit van uw raad het schoolzwemmen gestopt. Tot die periode stelde de gemeente jaarlijks financiële middelen beschikbaar voor de kosten van het vervoer naar en de toegang tot de zwembaden voor groepen leerlingen in het basisonderwijs. De keuze om op het zwemonderwijs te bezuinigen had te maken met taken en verantwoordelijkheden (niet wettelijk verplicht, lokale keuze, gescheiden verantwoordelijkheden tussen gemeente- en schoolbesturen) alsmede nieuwe inzichten als het gaat om bewegingsonderwijs.

In het lokaal onderwijs overleg van 17 september 2020 werd het volgende besproken en vastgesteld. “Bij de behandeling van de financiële stukken door de gemeenteraad is door één van de politieke partijen in 2020 een vraag gesteld over de behoefte aan schoolzwemmen en de (gedeeltelijke) financiering van de gemeente ervan. Schoolzwemmen en de vergoeding van de kosten door de gemeente is ooit opgezet om een zwemdiploma te kunnen halen. In 2011 was dat niet meer het geval en ging het om een vorm van bewegingsonderwijs en was het halen van een diploma niet langer het hoofddoel. Kinderen gingen en gaan privé op zwemles. Er zijn vele andere manieren een extra dimensie aan bewegingsonderwijs te geven. Schoolzwemmen heeft organisatorische aspecten als nadeel en het verlies van onderwijstijd door het vervoer naar en van het zwembad. Alle scholen zien de meerwaarde van schoolzwemmen niet in en nemen dit niet op in hun onderwijsprogramma”. Het verslag van deze bijeenkomst is op 21 januari 2021 vastgesteld. In het lokaal onderwijs overleg zijn alle directies en enkele besturen vertegenwoordigd.

Vanaf eind 2020 tot begin 2021 werd er een quick scan door de rekenkamercommissie van de Waddeneilanden uitgevoerd naar de zwembaden op de vijf Waddeneilanden. Het college (bestuurlijke reactie d.d. 12 januari 2021) en uw raad (besluit van 26 april 2021) hebben ingestemd met de conclusies en aanbevelingen voor zover die voor Ameland van toepassing zijn.
Dit betekent dat bij het toekomstig actualiseren van de beleidsnotitie sport aandacht geschonken zal worden aan de activiteit zwemmen als beweegactiviteit en sport in het kader van gezondheid (-spreventie) en de toegang daartoe via de algemeen toegankelijke zwembaden.

Op 29 maart 2021 heeft u unaniem een motie aangenomen als het gaat om zwemvaardigheid en schoolzwemmen. In deze motie worden een aantal zaken geconstateerd en wordt het college opgeroepen onderzoek te doen en in gesprek te gaan met de partijen die bij zwemvaardigheid en zwemonderwijs zijn betrokken.

Naar aanleiding van deze motie is er een offerteverzoek uitgegaan, inclusief een aantal onderzoeksvragen en nadere voorwaarden, aan Cedin. Cedin heeft een offerte uitgebracht en die is geaccepteerd. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van mei tot en met juli 2021 en de resultaten zijn in een rapport van juli 2021 opgenomen. Via het onderzoek en de resultaten geeft het college invulling aan de motie van de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie

Uit het onderzoek van Cedin is het volgende gebleken.

1. Op Ameland halen alle kinderen hun A diploma, meestal als ze tussen de 6 en 7 jaar zijn. Landelijk haalt 68% van de 6 en 7 jarigen ten minste het A diploma. Vrijwel alle kinderen halen op Ameland ook het B diploma al zijn er in de afgelopen 20 jaar 2 kinderen geweest die dit niet hebben gehaald. En 25 – 40% van de kinderen gaat op Ameland ook nog voor het C diploma.
2. Naast de reguliere zwemlessen in de zwembaden worden er “open water” zwemlessen op Ameland verzorgd. Daarnaast komt de KNRM, die mede wordt gefaciliteerd door de gemeente, op scholen vertellen over de risico’s van zwemmen in open water en waar je dan op moet letten.
3. Alle vier de basisscholen op Ameland geven aan dat ze zwemvaardigheid heel belangrijk vinden. Ook geven ze allemaal aan dat het onderwijsprogramma al vol zit zodat er geen ruimte is voor schoolzwemmen. Een natte gymles in de plaats van gymnastiekonderwijs zou in sommige gevallen wel kunnen, maar “een extra beweegmoment” (wat in alle gevallen op Ameland vereist is) past niet in het volle onderwijsprogramma. Op basis hiervan moet geconcludeerd worden dat schoolzwemmen op Ameland niet gerealiseerd kan worden in een eiland dekkende regeling.
4. De verantwoordelijkheid voor zwemvaardigheid van kinderen ligt bij de ouders. Ouders kunnen niet verplicht worden hun kind(eren) te laten zwemmen, maar kunnen wel gestimuleerd worden hiertoe. Scholen nog gemeenten hebben een verplichting tot het (laten) verzorgen van zwemonderwijs. Wel staat het hen vrij eigen beleid te formuleren met betrekking tot zwemonderwijs.
5. In 2020 bood 30% van de gemeenten schoolzwemmen aan. Dit zijn met name de grotere gemeenten. Kleine gemeenten ondersteunen schoolzwemmen minder vaak.
6. 9 van de 10 gemeenten bieden een regeling aan om zwemvaardigheid te stimuleren. De gemeente Ameland doet dit ook. De subsidieregelingen zijn divers. De gemeente Ameland is aangesloten bij de Stichting Leergeld (https://www.leergeld.nl/frieslandoost/) Deze stichting heeft vervolgens een overeenkomst met Sam, samen voor alle kinderen (https://www.samenvoorallekinderen.nl/) Via deze weg kunnen ouders met een inkomen tot 120% van het bijstandsniveau in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten voor het behalen van zwemdiploma A vanaf de 6 jarige leeftijd. Daarnaast zet een kwart van de gemeenten de buurtsportcoaches in voor werkzaamheden in verband met zwemmen en zwemveiligheid. Op Ameland gebeurt dat incidenteel ook. En in 57% van de lokale sportakkoorden komen de thema’s zwemmen en zwemveiligheid aan bod. Op Ameland zijn we voornemens dat ook te gaan doen.
7. Er is geen specifiek beleidskader voor gemeenten met betrekking tot preventiemaatregelen in relatie tot zwemveiligheid. De gemeente kan een rol spelen op de volgende punten:
   -aandacht voor veiligheid van water in de omgeving
   -vergroten zwemvaardigheid burgers
   -voorlichting over veilig zwemmen.
   Op al deze drie punten worden op Ameland al of niet door de gemeenten meerdere activiteiten uitgevoerd.

Argumenten

1.1 In het onderzoeksrapport wordt een onderbouwd antwoord gegeven op alle vragen die zijn gesteld.

2.1 De zwemvaardigheid van kinderen op Ameland ligt (behoorlijk) boven het landelijk gemiddelde.

2.2. Alle basisscholen willen schoolzwemmen niet opnemen in hun lesprogramma en een integrale regeling schoolzwemmen eiland breed is niet nodig en niet haalbaar.

Er is sprake van een vol onderwijsprogramma en er kan geen lestijd worden verloren vanwege reistijd.

3.1 Door zwemmen als beweegactiviteit en sport in het kader van gezondheid (-spreventie) aandacht te geven in het sportakkoord ontstaat er een beleidsmatig kader voor de uit te voeren activiteiten.

4.1 De gemeente Ameland en de bij het zwemmen betrokken partners voeren jaarlijks diverse activiteiten uit als het gaat om zwemvaardigheid en zwemveiligheid.

De gemeente Ameland zorgt via de KNRM op een aantal plekken voor strandbewaking. Het gaat om personele kosten en materialen. Er wordt voorlichting door de life guards van de KNRM gegeven op scholen over zwemwaardigheid en zwemveiligheid. Daarnaast spelen de scholen en de buurtsportcoaches hierbij een rol. Via deze activiteiten neemt de gemeente Ameland verantwoordelijkheid.

Kosten en dekking

De kosten van het uitgevoerde onderzoek zijn gedekt in de begroting 2021, via de post externe deskundigen.

Risico's of kanttekeningen

Niet van toepassing.

Planning en uitvoering

Het cluster sociaal domein gaat aan de slag met de actualisering van het sportbeleid / een lokaal sportakkoord.

Het college van burgemeester en wethouders,

Leo Pieter Stoel	Iwan Valk
burgemeester	secretaris-directeur

Besluit

Cluster	**:** Samenleving	**Nummer**	**:**
Portefeuillehouder	**:** Leo Pieter Stoel	**Datum vergadering**	**:** 20 september 2021.
Onderwerp	**:** schoolzwemmen en zwemvaardigheid		

De raad van de gemeente Ameland,

Gelet op:

-de quick scan zwembaden op de vijf Waddeneilanden, uitgevoerd door de rekenkamercommissie;

-de door de gemeenteraad aangenomen motie van 29 maart 2021 met betrekking tot schoolzwemmen en zwemvaardigheid;

-het rapport van Cedin van juli 2021 met betrekking tot de resultaten van een onderzoek op Ameland naar schoolzwemmen en zwemvaardigheid;

besluit

1. **Akkoord te gaan met de resultaten van het onderzoek naar zwemvaardigheid en schoolzwemmen in de gemeente Ameland.**
2. **Geen aanvullend beleid te ontwikkelen als het gaat om schoolzwemmen.**
3. **Zwemmen als beweegactiviteit en sport in het kader van gezondheid (-spreventie) aandacht te geven in de uitwerking van het sportakkoord.**
4. **Preventieve maatregelen in het kader van zwemveiligheid te blijven stimuleren en faciliteren.**

Ballum, 20 september 2021

Leo Pieter Stoel
voorzitter

Jacqueline Metz
griffier